

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2049
Tarih: 12-10-2010

16528

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Sayın Sadullah Ergin** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
12.10.2010

Fatma KURTULAN
Van Milletvekili

F tipi cezaevlerini hayata geçirmek için 19-22 Aralık 2000 tarihinde cezaevlerinde gerçekleştirilen ironik adı ile “Hayata Dönüş” operasyonu, Türkiye tarihinden silinmeyecek kara bir leke olarak katliam derecesine varacak bir boyutta neticelenmişti. Operasyondan sonra, dönemin Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk imzası ile 31 Ocak 2001 tarihli bir genelge yayınlanmıştı. Adalet Bakanlığı'nın bu genelgesiyle, cezaevlerinde hükümlü ve tutuklulara çiğ besin maddesi verilmesi yasaklanmıştı. Genelgeye göre, her ne sebeple olursa olsun, dış kantin gibi usullerle hükümlü ve tutuklulara cezaevi idaresi aracılığıyla da olsa dışarıdan pişmiş veya çiğ yemek getirilmeyecekti. Bu genelgenin, cezaevlerine o dönem yapılan müdahalede, tutuklu ve hükümlülerin güvenlik güçlerine karşı tüp ve benzeri ocakları silah olarak kullanmasından kaynaklı olarak hazırlandığı ileri sürülmüştü.

Oysa tutuklu ve hükümlüler bedensel ve mekânsal anlamda idarenin elinde olduğundan, bir müdahale yapılsa dahi insan yaşamını tehlikeye düşürmeyecek şekilde planlanması ve uygulanması gerekirdi. Bu operasyon ile gözetimleri altındaki, ulusal hukuk ile uluslararası sözleşmelerdeki yükümlülükler dolayısıyla yaşam hakkını korumak zorunda oldukları insanların yaşam hakları açık bir şekilde ihlal edilmişti. Bu husus açılan kimi davalarda bazı mahkemeler tarafından da belirtilmişti.

5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un, Hükümlünün Beslenmesi yan başlıklı 72. maddesinde, “Hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır. Hükümlü, kendisine verilen günlük besin ve ihtiyaç maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını kurum kantininden sağlayabilir. Kantini bulunmayan kurumlarda, bu maddeler, idarenin izin ve kontrolü altında dışardan sağlanabilir. Hasta hükümlüye, kurum hekiminin belirleyeceği besinler verilir. Kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara ve süt emziren annelere durumlarına uygun gıda verilir” ibaresi bulunmaktadır.

Cezaevlerinde bu maddenin de açık bir şekilde ihlal edildiği, hükümlü ve tutuklulara hijyen olmayan, genelde tek çeşit ve son derece sağlıksız besin verildiği sık sık gündeme gelmektedir. Cezaevlerinde benzer olan, bir ceza yöntemi olarak kullanılan besin verme şekli tutuklu ve hükümlülerin kısa zamanda sağlığını bozmakta ve birçoğunda mide, tansiyon, kolesterol ve sağlıksız beslenme nedeniyle birçok hastalığa yol açmaktadır.

Tedavi yöntemlerinin ve doktora gitme koşullarının da son derece kısıtlı olduğu ortamda, tutuklu ve hükümlüler kısa zamanda sağlıklarını yitirirken, önceden rahatsızlığı bulunanlar da ise tedavisi cezaevi ortamında yapılamayacak hastalıklar oluşmaktadır. Söz konusu durumun böyle devam etmesi tutuklu ve hükümlülerin sağlıklarına açık bir tehdittir. Zira birçok tutuklu ve hükümlü tedavi edilmediği ve sözü edilen koşullar yüzünden hayatını kaybetmiş, birçoğu ise kanser ve benzeri hastalıkla hala cezaevlerinde tutulmaktadır. Cezaevlerinde beslenme koşulları son derece yetersiz olduğu gibi cezaevlerinin revir, hastane koşulları ve tutukluların bundan nasıl ve ne kadar faydalanabildiği dikkate alındığında tutuklu ve hükümlülerin adeta ölüme terk edildiğine şüphe kalmamıştır. Yemeklerde, kalori, kalite, protein, hijyen ve sağlık kurallarına uyulması, her tutuklu ve hükümlüye sağlık koşullarına ve yaşına uygun makul çeşitlilikte besin verilmesinin sağlanması mümkün görünmemektedir. Bu nedenle cezaevlerinde uygun koşullar oluşturulmalı ve 72. maddenin uygulanması sağlanmalıdır. Bu maddenin uygulanabilir olmaması ve bu güne kadar da hayata geçirilmemiş olması, cezaevlerinde yeni bir düzenleme yapılarak, tutuklu ve hükümlülerin sağlıklı beslenmesine imkân sağlayacak yeni bir düzenlemeyi zorunlu kılmaktadır. Uygun koşullar oluşturularak tutuklu ve hükümlülere dışarıdan pişmiş ya da çiğ besin verilmesinin yolu açılmalı, içinde bulunulan durum göz önünde bulundurularak merkezi mutfak uygulamasına son verilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1-Tutuklu ve hükümlülerin sağlıksız beslenme koşullarını ortadan kaldırmak için bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

2-72.maddenin uygulanabilirliği olmadığı halde, cezaevlerinde yeni bir düzenleme yapmamanızın sebebi nedir?

3-Mevcut koşulların devam etmesi halinde tutuklu ve hükümlülerin sağlıklarını koruyamayacağı ortadadır. Cezaevlerinde beslenme koşullarının sağlıksız olmasının nedeni nedir? 72. madde neden uygulama bulmamaktadır? Uygulama bulmayan bu maddeyi iptal etmeyi düşünüyor musunuz?

4-Merkezi mutfak yöntemi uygulandığından beri hasta tutuklu ve hükümlü sayısında yaşanan artış ve önceki yıllara göre oranı nedir?

5-Merkezi mutfak sisteminin kaldırılması, tutuklu ve hükümlülerin sağlıklı koşullarda beslenmelerinin sağlanması açısından pişmiş ya da çiğ besin maddesinin verilmesini sağlayacak koşulları oluşturmayı düşünüyor musunuz?

6-Cezaevlerinde hasta tutuklu ve hükümlü sayısında artış yaşanmasının sebepleri araştırılmış mıdır? Bu konuda Bakanlık olarak aldığınız önlemler bulunmakta mıdır?